

LIMPOPO

PROVINCIAL GOVERNMENT
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Ndzawulo ya
MINTLANGU, VUTSHILA NA MFUWO

**NDZAWULO YA MINTLANGU, VUTSHILA NA MFUWO
2013 – 2014**

XIVIKO XA VAAKI

TAFULA RA LESWI SWI NGA ENDZENI

1. Marito yo rhangha hi MEC	3
2. Marito yo rhangha hi HOD	4
3. Xivono	5
4. Mixini	5
5. Mpfumelelo	5
6. Minkoka	5
7. Swikongomelo swa Switirateji	5
7.1 Mafambisele	5
7.2 Timhaka ta Mfuwo	6
7.3 Layiburari na Vuhlayisela Matsalwa	6
7.4 Mintlangu na Vuhungasi	6
8. Nkomiso wa leswi swi fikeleriweke swa 2013 -2014	6
8.1 Xiyenge xa Mafambisele	6
8.2 Xiyenge xa Timhaka ta Mfuwo	6 - 7
8.3 Xiyenge xa Layiburari na Vuhlayisela Matsalwa	7
8.4 Xiyenge xa Mintlangu na Vuhungasi	7
9. Swirhangana swa lembeximali ra 2014/15	7- 8
10. Tikhasimendenkulu	8
11. Vukorhokeri lebyi byi nyikiweke tikhasinede	8-9
12. Xitatimende xo tiboha xa Mintirho ya Mani na Mani	9
13. Misinya ya Batho Pele na ndlela leyi ku humeleriweke ha yona	9 – 11
14. Mintirhonkulu na ndlela leyi ku tirhiweke ha yona	12
14.1 Nongonoko wa Timhaka ta Mfuwo	12
14.2 Nongonoko wa Layiburari na Vuhlayisela Matsalwa	13 - 14
14.3 Nongonoko wa Mintlangu na Vuhungasi	14
15. Ndzawulo na Vahirhi: ku tumbuluxa swivandla swa mintirho	15
16. Mintlawwa yo hlawuleka leyi yi thoriweke	15
17. Ndzawulo hi ku angarhela na Vahirhi	15
18. Mpimanyeto	15
21. Ndhawu	16-18

1. MARITO YO RHANGA HI MEC

Xiviko xa lembe xa 2013/14 xi hi nyika nkarhi wo vikela vaaki na vatirhisani va hina hi ntirho lowu hi wu endleke tanihi ndzawulo eka lembe leri ri hundzeke ra Rimba ra Xitirateji xa Nkarhi wa le Xikarhi. Swi hlangana na ku hela ka nkarhi wa Vumune wa Mfumo wa xidemokirasi wa Riphabliki ra Afrika Dzonga na masungulo ya nkarhi wa Vuntlhanu wa Mfumo wa Xidemokirasi.

Ndzi teka marito yo rhangana ya Xiviko xa Lembe tanihi xifundzo. Xifundzankulu xa Limpopo xi na nhlayo ya le henhla ya vaaki lava va tshamaka etindhawini ta le makaya lava va landzelelaka ngopfu mindhavuko na xintu, hikwalaho mfanalo na xileriso xa Ndzawulo ya hina tanihi vahlayisi va mfuwo na ndzhaka swa vanhu va hina. Loko hi nghena eka lembe ximali rintshwa, hi fanele ku va na vutihlamuleri eka ndlela leyi hi tirheke ha yona eka lembe ximali leri ri hundzeke.

Eka lembe ximali leri ra ha ku helaka, hi vonile nhlayo ya le henhla ya vaaki va xifundzankulu, lavantsongo xikan'e na lavakulu va tikatsa hi xitalo eka minongonoko ya mintlangu. Ku tlakuka loku ka ku tsakela mintlangu na vuhungasi swi fambelana swinene na ku lemuka xivono xa Pulani ya Nhluvukiso wa Rixaka hi mayelana na ku antswisa mahanyelo ya kahle na ku hlangana ka vanhu.

Ndhawu leyikulu ya Xifundzankulu xa Limpopo i ndhawu ya le makaya laha ku saleriweke endzhaku swinene hi mphakelo wa switirhisiwa. Hi ku tirhisana kun'we na vanhu va hina, hi phakerile switirhisiwa swa Layiburari leswi swi hlohletelaka mintolovelo yo hlaya eka vaaki va hina. Hi na ku tshemba leswaku mphakelo wa switirhisiwa swa Layiburari eka miganga ya hina swi ta engetelela hi matimba mintolovelo yo navela ku dyondza no dyondzisa eka miganga ya hina naswona sweswo swi tlakusa nhluvukiso wa Xitirateji xa Nhluvukiso wa Vatirhi va Xifundzankulu.

Loko hi nyika Xiviko xa Lembe xa Ndzawulo xa 2013/14, ndzi lava ku teka nkarhi lowu ndzi tsundzuka varhangeri vo sungula lava va landzeleleke xileriso xa Ndzawulo ya Mintlangu, Vutshila na Mfuwo hi ku hetiseka.

I ku tiboha ka hina loko hi nyika Xiviko xa Lembe na ku ya eka Rimba ra Tirhelo ra Xitirateji xa Nkarhi wa le Xikarhi ra Mfumo ra 2014-2019, swo tala swi ta endliwa ku antswisa Mintlangu, Vutshila na Mfuwo eka Xifundzankulu.

MEC: Manana Nandi Ndalani

2. NKATSAKANYO WA MUTIRHELATIKO WA TINKOTA

Eka lembe ra 2013\14 Ndzawulo yi kotile ku antswisa matirhelo ya yona loko ku pimanisiwa na lembe ximali leri ri hundzeke. Ndzawulo a yi nyikiwile mpimanyeto wa R268, 191 000 naswona yi kotile ku tirhisa 91% ya mali leyi yi nga averiwa yona, laha hi vonaka ku antswa ka matirhelo ya Ndzawulo hi 76% loko ku pimanisiwa na lembe ximali leri ri hundzeke hi 72%.

Ntirho wa Ndzawulo eka nhluvukiso wa soxio-ikhonomi na ku hambana ka mafambiselo swi tama swa ha ri mhaka ya nkoka na ku rhangisiwa emahlweni. Hambiswiritano, hikwalaho ka mpimanyeto lowu wu nga ringaneriki, Ndzawulo yi tikeriwa hi ku fikelela swilo swa nkoka hi ku hetiseka.

Handle ka ntlhontlho wa switirhisiwa, Ndzawulo yi ringeta hi matimba ku vona leswaku mphakelo wa vukorhokeri eka vanhu va Limpopo bya endleka, tanihi xilerisonkulu xa yona. Eka lembe leri hi pimanisaka ta rona, Ndzawulo yi kotile ku simeka minongonoko yo tanihi Siku ra Ntshunxeko na Siku ra Ndzhaka. Leyi i minongonoko leyi yi tlangeriwa tanihi hi masiku ya nkoka hi ku landza khalendara ya rixaka. Hi minongonoko leyi xikan'we na Nkhuvo wa Vutshila wa Mapungubwe na minongonoko yin'wana ya mintlangu, tanihi mphikizano wa swikolo, tithonamete na tiligi, leswi Ndzawulo yi swi koteke ku fikelela 33 000 wa vanhu vo hambanahambana, leswi swi fambelanaka swinene na xileriso xa Ndzawulo ku vona leswaku ku na ku hlangano ka vanhu na ku aka rixaka eka xifundzankulu.

Hambiswiritano ku aka layiburari eka miganga ya hina swi tama swa ha ri ntlhontlho eka Ndzawulo hikokwalaho ka ku lulamisa xivumbeko hi mayelana no aka tilayiburari. Ntlhontlho wa layiburari i xiphiko eka Ndzawulo hikuva swi khumba mapimanyetolo wa timali leswi vangaka leswaku Ndzawulo yi nyikiwa mpimanyeto lowuntsongo. Leswi swi na xiave xo biha eka Ndzawulo tanihi loko swi kavanyeta migingiriko ya Ndzawulo naswona swi endla leswaku vanhu va Limpopo va nga kumi vukorhokeri lebyi byi va faneleke. Leswi swi tisa nxungeto eka xifundzankulu hinkwaxo, tanihi leswi vantshwa lava va endlaka phesente ya le henhla ya xifundzankulu ya ntlawa lowu ku kongomisiweke eka wona, va rhurhelaka eka swifundzankulu swin'wana leswi swi nga na tindhawu ta mintlangu na vutshila. Ndzawulo yi na makungu yo yisa emahlweni hi ku seketela nhluvukiso wa mintlangu eka xifundzankulu.

Ndzawulo yi na makungu yo cinca xiyimo hi ku tirha swinene eka lembe ximali leri ri taka na ku ya emahlweni yi antswisa matirhelo ya yona ku fikelela eka 100%. Leswi swi ta vonaka hi ku antswisiwa ka tisisiteme ta mafambisele ya kwala ndzeni laha Ndzawulo yi nga kuma mikutlunyo ya le hansi swinene eka sisiteme ya mafambisele ya MPAT.

Ndzawulo yi na makungu yo yisa mintlangu, vutshila na mfuwo eka xiyimo xa le henhla tanihi loko yi ri na vuswikoti byo tlakusa ikhonomi ya xifundzankulu eka vupfumba bya mintlangu, nhluvukiso wa talenta na ku xavisa swa vutshila.

Maraba MMD

Mukhomela Nhloko ya Ndzawulo

3. Xivono

Tinghwazi ta mintirho ya Mintlangu, Vutshila, Mfuwo na Ndzhaka yo hlulukisa soxiyoikhonomi ya Limpopo.

4. MIXINI

Ku antswisa vun'we hambani hi ku hlulukisa ko ya emahlweni ka mintirho ya mintlangu, vutshila, mfuwo na ndzhaka.

5. MPFUMELELO

Ndzawulo yi phakela vukorhokeri bya yona hi ku landza swileriso leswi swi humaka eka:

- Nawu wa Vumbiwa bya Afrika Dzonga (108 of 1996)
- Xiviko xa Mfumo xo hlamusela pholisi ya Mintirho ya Vutshila, Mfuwo na Ndzhaka, 4 Khotavuxika 1996
- Nawu wa Huvo ya Vutshila na Mfuwo wa Xifundzankulu xa N'walungu, wa.6 wa 2000
- Nawu wa Ririmi wa Xifundzankulu xa N'walungu wa 2000
- Rimba ra Pholisi ya Ririmi ra Rixaka
- Swinawana swa Ndzhaka swa Xifundzankulu xa Limpopo, Nomboro ya .103 ya 2003
- Nawu wa Switirhisiwa swa Ndzhaka ya Rixaka, 1999
- Nawu wa Vuhlayisela Matsalwa wa. 43 wa 1996 tanihi laha wu hundzuluxiweke hakona hi Nawu wa Mintirho ya Vuhlayisela Matsalwa wa Xifundzankulu wa 5 wa 2001
- Nawu wa Mintlangu na Vuhungasi wa Rixaka, 1998
- Xiviko xa Mfumo xo hlamusela pholisi ya Mintlangu na Vuhungasi wa 1999
- Nawu wa Huvo wa Mavito ya Tindhawu wa Afrika Dzonga wa 118 wa 1998
- Nawu wa Huvo ya Tifilimi na Tivhidiyo wa Rixaka wa 73 wa 1997
- Nawu wa Huvo ya Vutshila wa Rixaka wa 56 wa 1997
- Nawu wa Xivumbeko xa Masipala wa Mfumo wa Muganga (Nawu wa 117 wa 1998)
- Nawu wa Huvo yo Angarhela ya Tindzimi ta Afrika Dzonga wa 59 wa 1995
- Nawu wa Mintirho ya Layiburari Mahungu na wa Xifundzankulu, No.7 wa 2001.
- Nawu Mavito ya Tindhawu wa Afrika Dzonga wa 118 wa 1998. [S2] 2 (a)
- PFMA 1999 na Swinawana swa Nkwama
- Nawu wa Huvo ya Vutshila na Mfuwo wa Xifundzankulu xa Nwalungu , No.6 wa 2000
- Nawu wa ku Antswisiwa ka ku Kuma Mahungu wa 2 wa 2000
- Nawu wa Mafambisele ya Vululami wa 3 wa 2000

6. MINKOKA

Ndzawulo ya Mintlangu, Vutshila na Mfuwo yi tiboha eka minkoka leyi yi landzelaka:

- ku tshembeka na Ntiyiso
- Vutihlamuleri
- Ku va erivaleni na ku Tshembeka
- Xichavo na ku Tinyiketela
- Ntirhisano
- Ku khensa na ku Lemuka

7. SWIKONGOMELO SWA XITIRATEJI

7.1 MAFAMBISELO

Rhavi ri na swikongomelo leswi swi landzelaka:

- Ku hlukisa na ku simeka minongonoko leyi vaaki va hoxaka xandla
- Ku kuma swiviko swo pfumala xihoxo
- Ku hlukisa na ku simeka minongonoko ya vuswikoti

7.2 TIMHAKA TA MFUWO

Rhavi ri na swikongomelo leswi swi landzelaka:

- Ku antswisa na ku hlukisa minongonoko ya vutshila, mfuwo, muziyamu, ndzhaka na ririmi leswi swi yaka emahlweni
- Ku antswisa swa vutshila swi ya eka xiyimo lexi xi ngenisaka mali
- Ku yisa emahlweni swiakiwa swinharhu leswi swi nga kona swa muziyamu wa xifundzankulu
- Ku hlukisa na ku simeka minongonoko ya ririmi

7.3 LAYIBURARI NA VUHLAYISELA MATSALWA

Rhavi ri na swikongomelo leswi swi landzelaka:

- Ku hlukisa layiburari na swiakiwa swa mintirho ya Layiburari na mahungu
- Ku nyika switirhisiwa swa layiburari
- Ku hlukisa na ku simeka mintirho ya mafambisele ya tirhekhodo
- Ku hlayisa tiachivaliya

7.4 MINTLANGU NA VUHUNGASI

Rhavi ri na swikongomelo leswi swi landzelaka:

- Ku simeka minongonoko ya mintlangu na vuhungasi
- Ku tumbuluxa, seketela na ku hundzuluxa swivumbeko swa mavandla
- Ku simeka minongonoko ya ndzhaka ya Khapu ya Misava ya 2010
- Ku hlukisa na ku hlayisa vuswikoti bya mafambisele ya mintlangu

8. NKOMISO WA LESWI KU HUMELERIWEKE EKA SWONA HI 2013/14

8.1 RHAVI RA MAFAMBISELO

- Xiviko xa oditi xo pfumala xihoxo
- Ku tirhisa mpimanyeto hi 100%
- Rhijisitara rin'we(1) ra nhundzu ro tshembeka

8.2 RHAVI RA TIMHAKA TA MFUWO

- Minongonoko ya ku hlanganisa vanhu na ku tivisa rixaka yi ngheneriwile hi vanhu va 13631

- Masiku ya nkoaka mambirhi eka khalendara ya mfuwo ya tlangeriwile (Siku ra Ntshunxeko na Siku ra Ndzhaka)
- Ndzawulo yi swi kotile ku endla Nkhuvo wa Mapungubwe wa Vutshila na Mfuwo
- Vanhu va 14099 va endzerile tindhawu.
- Tiphurojeke ta 20 leti ti lulamisaka ku nga ringanani ka tindzimi ti simekiwile

8.3 RHAVI RA LAYIBURARI NA VUHLAYISELA MATSALWA

- 20550 wa switirhisiwa swa le layiburari swi xaviwile
- 112 wa mintirho ya mafambisele ya tirhekhodo yi hlulukisiwile no simekiwa
- 309 wa tendzo to xiyaxiya matirhelo ya tilayiburari
- 12 wa tiyayiburari ta vaaki ti tirhisa SLIMS.
- 14 wa tilayiburari ta vaaki ti nyikiwile vhanichara
- 48 wa mavandla ya mfumo ya kamberiwile
- 102 wa vafambisi va tirhekhodo va leteriwe .
- 24 wa mavandla ya mfumo ya kamberiwile
- 10 wa mintlawu ya tisisiteme ta tirhekhodo yi pasisiwile

8.4 RHAVI RA MINTLANGU NA VUHUNGASI

- 30 351 wa minongonoko ya mintlangu na vuhungasi yi simekiwile
- 1 234 wa vuswikoti bya mafambisele ya mintlangu byi hlulukisiwile no hlayisiwa
- 936 wa vatsutsumi va vuswikoti bya le henhla va seketeriwile
- 923 wa vanhu va leteriwe tanihi xiphemu xa nongonoko wo hlulukisa titlilabu
- Ku vile na 16 wa tithonamente na /tiligi
- 233 wa titlilabu ti seketeriwile hi swingolongondzwana na / mpahla
- Ku hlawuriwile valawuri va 8 va mintlangu
- Ku seketeriwile minongonoko ya 3 ya ku tihlanganisa na vaaki
- 279 wa vantshwa va yile eka tikampa ta vantshwa
- 13422 wa vanhu va nghenerile hi nkikhiki mintlangu ya vuhungasi
- 21 wa vahlanganisi va mintlangu ya swikolo va hakeriwile
- 15868 wa vatsutsumi va seketeriwile ku nghenela mimphikizano ya swikolo ya swifundza na xifundzankulu
- 921 wa vatsutsumi va nghenerile mimphikizano ya swikolo ya rixaka
- Ku seketeriwile miako ya mintlangu ya swikolo ya 32
- Ku leteriwe vanhu va 249.

9. SWIRHANGANA SWA LEMBE XIMALI RA 2014/15

- Ku simeka xirateji xo lawula nxungeto.

- Matsalwa ya 172 ya hundzuluxiwile ku ya eka tindzimi ta xintu ta xifundzankulu
- Ku simeka rhijisitara ro tshembeka ra mafambisele ya nhundzu
- Ku hluvukisa na ku lawula tisisiteme
- Minongonoko ya mune ya matsalwa yi hluvukisiwile no simekiwa
- Ku tiyisisa mintirho yo xiyaxiya matirhelo no hlahluva
- Ku seketela vatshila va 30 hi minongonoko yo tivisa rixaka na yo hlanganisa vanhu
- Ku simeka minongonoko yo hluvukisa rixaka
- Ku simeka tiphurojeke leti ti lulamisaka ku nga ringanani ka tindzimi
- Vanhu va 8500 va endzerile muziyamu
- Minongonoko yimbirhi(2) yo hluvukisa rixaka yi simekiwile
- Ku hluvukisa tilayiburari 3 na ku aka 5
- Ku amukela tiliniya ta leha 40 wa timitara na ku tihundzisela eka mavandla ya Mfumo
- Ku xaviwile switirhisiwa swa 30 000 swa le layiburari
- Ku leteriwele 200 wa vafambisi va tirhekhodo
- Ku simeka minongonoko ya 62 ya mintlangu na vuhungasi
- Ku seketela minongonoko yinharhu (3) yo tihlanganisa na vanhu
- Ku vona leswaku ku leteriwa vadzaberi, vatirhi va xithekiniki na valawuri va tikhodi to hambana ta mintlangu
- Swikolo swa 36 swi kumisisiwile no seketeriwa
- Ku tlakuka ka nhlayo ya vatsutsumi lava va ngehenelaka mphikizano wa swikolo swa tiko
- Ku letela vanhu va 1200

10. TIKHASIMENDENKULU

Ndzawulo ya Mintlangu, Vutshila na Mfuwo yi na vatirhisani va kwala ndzeni na va le handle lava va landzelaka.

TIKHASIMENDE TA KWALA NDZENI	TIKHASIMENDE TA LE HANDLE
MEC Nhloko ya Ndzawulo Vafambisinkulu Vativhi va le ka Ndzawulo Vativhi va le ka swifundza Xikolo xa Mintlangu xa Limpopo	Vaaki va Xifundzankulu Timasipala Tindzawulo ta Xifundzankulu Ti NGO Machudeni na Vadyondzi Vatsutsumi na Vatshila Minhlangano ya Vatsari Van'wamabindzu Mavandla lama mavekiweke hi Nawu Varhangeri va Ndhavuko / Tin'anga ta xintu Holobye wa Mintlangu na Vuhungasi Holobye wa Vutshila na Mfuwo Komiti ya Photifoliyo ya Xifundzankulu na ya Rixaka ya Mintlangu, Vutshila na Mfuwo na Mintlangu na Vuhungasi Tifederexini na Minhlangano ya Mintlangu Ajensi ya Mfumo ya Mahungu na Thekinoloji Akhademi ya Mintlangu xa Limpopo

11. VUKORHOKERI LEBYI BYI LANDZELAKA BYI NYIKIWAKA TIKHASIMENDE TA KWALA NDZENI XIKAN'WE NA TA LE HANDLE

- Mintirho ya Nseketelo wa MEC (kwala ndzeni)
- Vuhlanganisi, IT na Mafambisele ya Mintlangu
- Mintirho ya Vutshila, Mfuwo na Ririmi
- Mintirho ya Layiburari na Mahungu
- Mintirho ya Vuhlayisela Matsalwa
- Mintlangu na Vuhungasi
- Mafambisele ya Nxungeto(kwala ndzeni)
- Mafambisele ya Maxavelo ya nhundzu
- Nhluvukiso wa Pholisi na Xitirateji
- Mafambisele ya Mpimanyeto na Matirhiselo ya Mali
- Mafambisele ya Vatirhi na Nhluvukiso

12. XITATIMENDE XO TIBOHA XA MINTIRHO YA MANI NA MANI XA 2014/15

Hina, vatirhelatiko va Ndzawulo ya Mintlangu, Vutshila na Mfuwo - tinghwazi ta mintirho ya mintlangu, vuhungasi, vutshila, mfuwo na ndzhaka eka xifundzankulu, ha tiboha ku tirhela vanhu va Limpopo. Hi ya mahlweni hi tiboha ku tirha mintirho ya hina hi ndlela leyi hlanganisaka vanhu, ku aka rixaka, ku tisa ku twisisa kun'we na ku hlonipha ndzhaka na mfuwo wa vanhu hinkwavo va hina.

Hi tiboha ku hetisisa xileriso xa hina hi ndlela leyinene na ku hoxa xandla eka xikongomelo xa Mfumo wa Rixaka, ngopfungopfu hi langutile eka ku hunguta vusiwana na mpfumaleko wa mintirho, ku lwisana na vugevenga na ku tumbuluxa rixaka ra migingiriko no hanya kahle.

Hi boha mutirhelatiko un'wana na un'wana wa Ndzawulo ku ya emahlweni a tirhela vaaki va Limpopo-titlilayente ta hina – na ku tumbuluxa vutirheli lebyinene na nkikhikhi.

13. MINSINYA YA BATHO PELE NA NDELELA LEYI YI FIKELERIWEKE HA KONA

Minsinya	Leswi swi fikeleriweke	Mintlhontlho	Ku nghenelela 2014/15
MALWANDLA			
Vatirhi minkaei hinkwayo va titivisa loko va pfuna vaaki	Vatirhelatiko van'wana va titivisa	Vatirhelatiko van'wana a va titivisi	Ku lulamisa tiwekixopo ta vatirhi ta Batho - Pele to cinca mafambisele no lemukisa hi ta makhomele ya tikhasimende
Vatirhi va ambala tithege ta mavito ta ximfumo loko va ri entirhweni	Vatirhi van'wana va ambala tithege.	Ku pfumaleka ka ku lemukisiwa na nsunsumeto	Ku lemukisa, xiyaxiya matirhelo na ku vika loko swi nga landzeleriwi
Mimfungho yo vonaka/mimfungho ya mafambelo yo ya eka tindhawu ta Mani na Mani ya kumeka nkarhi hinkwawo.	Mimfungho yo vonaka yi kona eka miako hinkwayo ya mfumo.	A ku na nchumu	A ku na nchumu
VUTIHLANGANISI HI THELEFONI			
Tiselulafoni ta vatirhi ta fikeleleka nkarhi hinkwawo	Vatirhelatiko va kumeka nkarhi hinkwawo	A ku na nchumu	A ku na nchumu
Laha thefoni yi nga hlamuriwiki endzhaku ko rila ka nharhu (3) yi hundziseriwa eka munhu un'wana kumbe yi tthelela evucincatithefoni ku va ku tekiwa marungula	Mimpimo ya vucincatithefoni yi landzeleriwa hikuva ku ri na vatirhelatiko vambirhi (2) naswona ku na mutirhelatiko un'wana wo va a cinca.	A ku na nchumu	A ku na nchumu
Marungula hinkwawo ya tsariwa hi ku kopisa eka buku ya marungula naswona ya yisiwa eka xiyenge lexi ya kongomaneke na xona ku nga si hela siku.	Marungula ya tsariwa eka phepha ro tsala marungula no hundziseriwa eka mutirhelatiko loyi ya kongomaneke na yena.	A ku na nchumu	A ku na nchumu
SWIVILELO SWA VUKORHOKERI NA KU LULAMISA			
Laha vukorhokeri byi nga phakeriwangiki hi ndlela leyi a yi languteriwile hi khasimende, xikombelo xo tisola xi rhumeriwa ku nga si hundza masiku manharhu(3)	Xikombelo xo tisola xi rhumeriwa hi xihatla ku nga si hundza masiku manharhu (3).	A ku na nchumu	. A ku na nchumu

Minsinya	Leswi swi fikeleriweke	Mintlhontlho	Ku nghenelela 2014/15
Loko tlilayente yi vikile xivilelo, vulavisisi bya endliwa no va ku hlamuriwa ku nga si hundza 14 wa masiku yo tirha.	Mbuyelo wu nyikiwa tikhasimende leto ka ti nga enetisiwanga hi nkoka wa vukorhokeri lebyi va nyikiweke byona.	A hi swivilelo hinkwaswo leswi swi hlamuriwaka ku nga si hundza 14 wa masiku yo tirha.	Laha swi kotekaka mumangari u ta tshama a ri karhi a tivisiwa.
Ku mangala kwihi na kwihi ko ka ku nga tsariwanga hansi ku hlamuriwa ku nga si hundza 30 wa masiku yo tirha.	Ku mangariwa kwihi na kwihi ko ka ku nga tsariwanga hansi ku hlamuriwa hi minkarhi leyi yi vekiweke ya le xikarhi ka 7 – 14 wa masiku yo tirha.	A ku na nchumu	A ku na nchumu
Ndzavisiso wa swivilelo swa mphakelo wa vukorhokeri swi hetisisiwa ku nga si hundza 30 wa masiku yo tirha.	12 wa swivilelo swa mphakelo wa vukorhokeri (tsevu (6) swo huma eka Phuresidente na tsevu (6) swo huma eka thelefoni ya xihatla ya ka Phirimiya swi amukeriwile no hetisisiwa	A ku na nchumu	A ku na nchumu
Mfanelo ya tlilayente yo lava mavonelo ya vumbirhi ya hloniphiwa no hundziseriwa eka xiyenge lexi xi faneleke ku nga si hundza siku.	Timfanelo ta titlilayente ta hloniphiwa nkarhi hinkwawo	A ku na nchumu	A ku na nchumu
MAHUNGU			
Vatirhi va fanele ku nyika mahungu yo tshembeka nkarhi hinkwawo	Mahungu yo tshembeka ya nyikwa nkarhi hinkwawo	A ku na nchumu	A ku na nchumu
Mahungu ya tikhasimende ya kona eka tindhawu ta mani na mani hi tindzimi hinkwato ta xifundzankulu	Mahungu ya kumeka hi tindzimi ta xifundzankulu minkarhi yin'wana.	A hi matsalwa hinkwawo lawa ya nga hundzuluxiwaka hikokwalaho ka nkayivelo wa vatirhi	Ku kombela mpimanyeto wa vatirhi
Mahungu ya migingiriko ya mfumo ya kumeka loko ya komberiwa endzhaku ka loko mhaka yi vikiwile ku nga si hundza 14 wa masiku yo tirha	Mahungu ya kumeka ku nga si hundza nkarhi lowu wu komberiweke wa 14 ma masiku.	A ku na nchumu	A ku na nchumu
MAPAPILA			

Minsinya	Leswi swi fikeleriweke	Mintlhontlho	Ku nghenelela 2014/15
Papila ri khensiwa ku nga si hundza masiku manharhu (3) endzhaku ko amukela	Papila ri khensiwa ku nga si hundza kwalomu ka masiku manharhu (3) endzhaku ko amukela.	A ku na nchumu	A ku na nchumu
Mapapila handle ka swivilelo swa mphakelo wa vukorhokeri ma hlamuriwa ku nga si hela 14 wa masiku yo tirha.	Milandzu yo tala yi teka kwalomu ka masiku ya nkombo(7)	A ku na nchumu	A ku na nchumu
TINHLENGELETANO			
Swirhambo swa tinhlengeletano swi humesiwa nkombo (7) wa masiku siku ra nhlengenetano ri nga si fika.	Nkarhi wun'wana swirhambo swi humesiwa nkombo wa (7) wa masiku siku ra nhlengenetano ri nga si fika.masiku ya tinhlengeletano ta nkoka na matsalwa yo letela ya va kona hinkarhi.	A ku na nchumu	A ku na nchumu
Laha mutirhi a tsandzekeke ku va kona eka nhlengenetano leyi ku twananiweke ha yona na tlilayete, xikombelo xo tisola xa rhumeriwa ku nga si hundza masiku mambirhi (2) ehandle ka loko ku lulamisiwile hi ndlela yin'wana.	Papila ra xikombelo xo tisola ra rhumeriwa loko nhlengenetano yi nga vanga kona ku nga si hundza masiku mambirhi(2)	Eka timhaka ta xihatla kumbe leti a ti nga languteriwangi a swi nga koteki ku kombela ku khomeriwa ku nga si hundza masiku mambirhi(2)	Khutaza vatirhi ku rhumela papila ro kombela ku khomeriwa loko ku ri na ku tsandzeka ku fika hi nkarhi.
Vatirhi va boheka ku landzelela nkarhi lowu va twananeke wona wo sungula tinhlengenetano.	Mimpimo ya landzeleriwa. Vatirhi va boheka ku landzelela nkarhi lowu wu pimiweke wa tinhlengenetano.	A ku na nchumu	A ku na nchumu

14. MINTIRHONKULU YA HINA NA NDLELA LEYI YI TIRHIWAKA HA YONA

Mimpimo ya vukorhokeri ya hina yi vekiwa hi ku tihlanganisa na tikhasimende ta hina. Leyi hi yona mimpimo ya vukorhokeri ya hina na mbuyelo lowu hi wu kumeke hi 2013/2014

14.1 NONGONOKO: TIMHAKA TA NDHAVUKO

NTIRHONKULU	XITATIMENDE/ MIMPIMO	KU HUMELELA NA MINTLHOTLHO	TIPULANI TA NKARHI LOWU WUTAKA
Ku tlangela Masiku ya Nkoka	Ku hoxa xandla eka ku hlangana ka vanhu hi ku tlangela masiku ya nkoka ya rixaka lembe na lembe.	Siku ra Ntshunxeko na Siku ra Ndzhaka.	Ku ya emahlweni hi ku hoxa xandla eka ku hlangana ka vanhu hi ku tlangela masiku ya nkoka ya rixaka.
Ku ndlandlamuxa ku fikelela mintirho ya vutshila na mfuwo	Ku nyika nseketelo eka mavandla lawa ya vekiweke hi nawu na lawa ya nga vekiwangiki hi nawu ya vutshila na mfuwo	Minhlangano ya Vutshila na Mfuwo, LACC, MRM, PLC, LIHRA, GNC, Foramu ya Ririmi ya Limpopo, Nhlangano wa Vatsari wa Limpopo yi seketeriwile. Ndzawulo a yi na ntwanano wa ntirhisano na mavandla lawa ya nga vekiwa hi nawu a lawa ya nga vekiwangiki hi nawu.	Ku endla ntwanano wa ntirhisano ma mavandla ya mfumo na mavandla yo ka ya nga ri ya mfumo lembe rin'wana na rin'wana.
Tindhawu ta muziyamu ta fikeleleka	Tinhlayo ta vanhu lava va endzelaka tindhawu ta muziyamu	Vanhu va 14088 va endzela tindhawu ta muziyamu.	Ku ya emahlweni ku kokiwa vanhu mahlo leswaku va endzela muziyamu.

14.2 NONGONOKO: LAYIBURARI NA VUHLAYISELA MATSALWA

NTIRHONKULU	XITATIMENDE /MIMPIMO	KU HUMELELA NA MINTLHOTLHO	TIPULANI TA NKARHI LOWU WU TAKA
Ku aka tilayiburari	Ku aka tilayiburari timbirhi(2) ta vaaki eka ndhawu leyi yi hlawuriweke ya masipala lembe rin'wana na rin'wana	Tilayiburari tinsywa timbirhi(2) ti akiwile (Phokwane na Nzhelele	Ku aka tilayiburari ta 5
Ku nyika tibuku na switirhisiwa swin'wana swa le layiburari.	22 000 wa tibuku na 40 tinhlokomhaka ta matsalwa lama ma humaka hi nkarhi wo karhi swi kumekile.	20550 wa switirhisiwa swa le layiburari ya vaaki swi xaviwile.	Ku ya emahlweni ku xaviwa tibuku na switirhisiwa swa layiburari
Ku antswisiwa ka tilayiburari	8 wa tilayiburari ti antswisiwile	Tilayiburari a ti antswisiwanga hikokwalaho ka ku hlwela loko ku dizayiniwa	Layiburari yin'we (1) yi ta antswisiwa.
Ku xiyaxiya matirhelo na ku seketela vukorhokeri bya tilayiburari ta vaaki.	Tendzo ta 360 ti fambiwile hi xikongomelo xo xiyaxiya matirhelo	Tendzo ya 360 ti fambiwile hi xikongomelo xo xiyaxiya matirhelo	Tendzo ta 360 ti fambiwile hi xikongomelo xo xiyaxiya matirhelo
NTIRHONKULU	XITATIMENDE /MIMPIMO	KU HUMELELA NA MINTLHOTLHO	TIPULANI TA NKARHI LOWU WUTAKA

NTIRHONKULU	XITATIMENDE /MIMPIMO	KU HUMELELA NA MINTLHOTLHO	TIPULANI TA NKARHI LOWU WU TAKA
Tisisiteme to ntlawahata tirhekhodo ti pasisiwile.	11 wa tisisiteme to ntlawahata tirhekhodo ti pasisiwile.	10 wa tisisiteme to ntlawahata tirhekhodo ti pasisiwile	6 wa tisisiteme to ntlawahata tirhekhodo ti ta pasisiwa.
Ku leteriwa vafambisi va tirhekhodo	Ku leteriwile 40 wa vatorhi va tirhekhodo, tindzawulo ta xifundzankulu na vatorhi va vuhlayisela matsalwa	102 wa vafambisi va tirhekhodo va leteriwile	200 wa vafambisi va tirhekhodo va leteriwile
Ku kambela mavandla ya mfumo	40 wa mavandla ya mfumo ya kamberiwile	48 wa mavandla ya mfumo ya kamberiwile	20 wa mavandla ya mfumo ya kamberiwile

14.3. NONGONOKO: MINTLANGU NA VUHUNGASI

NTIRHONKULU	XITATIMENDE / MIMPIMO	KU HUMELELA NA MINTLHOTLHO	TIPULANI TA NKARHI LOWU WU TAKA
Vatsutsumi va seketeriwile hi minongonoko ya ku humelela hi xiyimo xa le henhla na misava hinkwayo	Ku seketela vatsutsumi hi minongonoko ya ku humelela hi xiyimo xa le henhla ya misava hinkwayo.	936 wa Vatsutsumi va seketeriwile hi minongonoko ya ku humelela hi xiyimo xa le henhla na misava hinkwayo.	Ku ya emahlweni ku seketeriwa vatsutsumi.
NTIRHONKULU	XITATIMENDE / MIMPIMO	KU HUMELELA NA MINTLHOTLHO	TIPULANI TA NKARHI LOWU WUTAKA
Ku letela vafambisi va mintlangu	Ku leteriwile vafambisi va mintlangu va 800.	923 wa vafambisi va mintlangu va leteriwile	1000 va ta leteriwa
Tithonamete / tiligi ti vile kona	16 wa tithonamete / tiligi ti vile kona	16 wa tithonamete / tiligi ti vile kona	18 wa tithonamete / tiligi ti vile kona
Ku letela vanhu	1 460 wa vanhu va leteriwile	249 wa vanhu (vadyondzisi) va leteriwile	1 200 wa vanhu va ta leteriwa
Vanhu va nghenerile hi nkhekhi eka mintlangu ya vuhungasi leyi a yi lulamisiwile.	9400 wa vanhu va nghenerile hi nkhekhi eka mintlangu ya vuhungasi leyi a yi lulamisiwile.	13 422 wa vanhu va nghenerile hi nkhekhi eka mintlangu ya vuhungasi leyi a yi lulamisiwile.	11 400 wa vanhu va nghenerile hi nkhekhi eka mintlangu ya vuhungasi leyi a yi lulamisiwile.
Minongonoko yo nghenela hi vaaki hi xitalo	Mintlangu yo nghenela hi vaaki hi xitalo ya lembe na lembe yi simekiwile eka 62 wa miganga.	44 wa miganga yi vuyeriwile hikokwalaho ka nkayivelo wa vatorhi vo tirha eka tihabu.	62 wa miganga yi ta vuyeriwa
Vatsutsumi va seketeriwile ku va va nghenela mphikizano wa mintlangu ya swikolo swa swifundza na xifundzankulu	30 554 wa vatsutsumi va seketeriwile ku va va nghenela mphikizano wa mintlangu ya swikolo swa swifundza na xifundzankulu	15 868 wa vatsutsumi va seketeriwile ku va va nghenela mphikizano wa mintlangu ya swikolo swa swifundza na xifundzankulu	20 996 wa vatsutsumi va seketeriwile ku va va nghenela mphikizano wa mintlangu ya swikolo swa swifundza na xifundzankulu

15. NDZAWULO NA VATIRHI: KU TUMBULUXA SWIVANDLA SWA MINTIRHO

Ndzawulo yi na swivandla swa mintirho swa 373 leswi swi pasisiweke no hakeriwa

- swivandla swa mintirho swa 297 swi na vanhu
 - Swivandla swa mintirho swa 99 swi pfariwile hi vavanuna
 - Swivandla swa mintirho swa 198 swi pfariwile hi vavasati
 - swivandla swa mintirho swa 19 a swi si pfariwa
 - Ku engetelela eka swivandla swa mintirho swa 297 leswi swi siviweke, Ndzawulo yi na vatirhi va kontiraka va 99

16. MINTLAWA YO HLAWULEKA LEYI YI THORIWEKE

Vavasati	Vavanuna lava va nga na vutsoniwa	Vavasati lava va nga na vutsoniwa
198	6	2

17. VATIRHI NA NDZAWULO HI KU ANGARHELA

Vantima	Valungu	Maindiya	Makhaladi	Vatsoniwa
395	7	2	2	8

18. MPIMANYETO

Mpimanyeto wa lembe ximali ra 2013 - 2014 i **R283, 243** wa mamiliyoni naswona **91%** wa mpimanyeto lowu ku nga **R258, 813** wa mamiliyoni wu tirhisiwile.

Matirhiselo ya mali hi ku ya hi ku ava hi mintlawa

- Ku hakela vatirhi R 115,775m
- Nhundzu na mintirho R 124,359m
- Ku hundzisa na mpfuneto R4,909m
- Ku hahela swikweleti R0,0022m
- Ku hakelela nhundzu ya xuma R 13,748m

Ntsengo hinkwawo lowu wu tirhisiweke

R 258,813m

Nsalo

R 24,430m

19. NDHAWU YA TIHOFISI:

Hofisinkulu

Adirese ya Vutshamo

Olympic Towers
21 Biccard Street
Polokwane
Thelefoni: (015) 284 4000
Fekisi: (015) 284 4058

Adirese ya Poso

Private Bag X9549
Polokwane
0700

TIHOFISI TA SWIFUNDZA

Xifundza xa Waterberg

105 Collins Street
Private Bag x1005
Modimolle
0510
Thelefoni: (014) 717 4832
Fekisi: (014) 717 5193

Mufambisi wa Xifundza: Nkul. Machaba M.J
Muhlanganisi wa Batho Pele Man. Pretorius R.

Xifundza xa Vhembe

Thohoyandou Government Buildings
Private Bag X5031
Thohoyandou
0950

Thelefoni: (015) 962 4625/4
Fekisi: (015) 962 4643

Mufambisi wa Xifundza: Nkul. Mphaphuli T.S
Muhlanganisi wa Batho Pele: Nkul. Baloyi Rollet

Xifundza xa Sekhukhune

Lebowakgomo Legislature Building
2nd Floor
Private Bag X75
Lebowakomo
0730

Tel: (015) 633 6828/6168
Fax: (015) 633 6671

Mufambisi wa Xifundza: Mr. Mabothe K.P
Muhlanganisi wa Batho Pele: Mr. Ledwaba B

Xifundza xa Capricorn

Olympic Towers
21 Biccard Street
Polokwane
0700

Thelefoni: (015) 284 4000

Fekisi: (015) 284 4058

Mufambisi wa Xifundza: Nkul. Mabotja L
Muhlanganisi wa Batho Pele: Man. Sejaphala M

Xifundza xa Mopani

Giyani Parliament
Ndzawulo ya Mintlang, Vutshila na Mfuwo
Ground Floor
Private Bag x 9688
Giyani
0826

Thelefoni: (015) 812 3107/ 3349

Fekisi: (015) 812 1623

Mufambisi wa Xifundza: Man. Makhobela H
Muhlanganisi wa Batho: Man. Neguyuni Violet

Ku kuma vuxokoxoko hi xitalo u komberiwa ku tihlanganisa na:

Mufambisinkulu wa Pulani ya Xitirateji: Man F.D Maguga

Olympic Towers
21 Biccard Street
Polokwane
0700

Nomboro ya: Hofisi 13 - 3rd Floor

Thelefon: 015 284 4135

Fekisi: 015 284 4520(F)

Selefoni: 082 3577 689

Imeyili: magugaf@sac.limpopo.gov.za

Xandla xa Mufambisi: Seopa C N.

Nomboro ya Hofisi .45 - 2nd Floor.

Thelefoni: 015 284 4211 (W)

Fekisi: 086 546 0907

Imeyili: seopan@sac.limpopo.gov.za

Mutirhelatiko wa Tafula ro Pfuneka: Mathye K.S

Hofisi: Ground Floor (Reception).

015 284 4320 (W)

Imeyili: managak@sac.limpopo.gov.za

U nga ha tsalela eka:
Nhloko ya Ndzawulo
Ndzawulo ya Mintlangu, Vutshila na Mfuwo
Private Bag X9543

Polokwane
0700

.....o0o.....

Viviko xa Vaaki xa 2012 -2013
Hangalasiwile hi:

Ndzawulo ya Mintlangu, Vutshila na Mfuwo
Private bag X 9549
Polokwane
0700

Xitarata xa 21 Biccard (Eka khona ya xitarata xa Biccard na Rabe)
Polokwane
Republic of South Africa
0699
Thelefoni: 015 284 4000
Fekisi: 015 284 4505

<http://www.sac.limpopo.gov.za>